

PEDAGOGIKADA DARSЛИKLARGA QO'YILADIGAN TALABLAR

Mirzaraxmonova Maftuna Ibroximjon qizi

Namangan davlat chet tillari instituti Stajyor o'qituvchisi

Kirish

Darsliklar ta'lim jarayonining asosiy vositalaridan biri hisoblanadi. Ular nafaqat o'quvchilarga bilim berish, balki ularni tarbiyalash, mustaqil fikrlash va amaliy ko'nikmalarni rivojlantirishda ham muhim ahamiyatga ega. Shu sababli pedagogikada darsliklarga qo'yiladigan talablar mazmunan puxta, metodik jihatdan to'g'ri va didaktik tamoyillarga mos bo'lishi zarur.

Introduction

Textbooks are one of the main tools of the educational process. They are important not only in imparting knowledge to students, but also in educating them, developing independent thinking and practical skills. For this reason, the requirements for textbooks in pedagogy must be thorough in content, methodologically correct, and consistent with didactic principles.

Учебники являются одним из основных инструментов образовательного процесса. Они важны не только для передачи знаний учащимся, но и для их обучения, развития самостоятельного мышления и практических навыков. По этой причине требования к учебникам по педагогике должны быть основательными по содержанию, методологически корректными и соответствующими дидактическим принципам.

Darsliklarga Qo'yiladigan Asosiy Talablar

1. Mazmuniy Talablar

- Ilmiylik: Darslikda keltirilgan ma'lumotlar ishonchli, aniq va ilmiy asoslangan bo'lishi kerak.

- Dolzarblik: Undagi ma'lumotlar zamon talablariga mos va o'quvchilarning ehtiyojlariga javob beradigan darajada bo'lishi zarur.

- Qamrov: Darslik muayyan fanning asosiy mazmunini to'liq o'z ichiga olishi va mavzular o'rtasida uzviy bog'liqlikni ta'minlashi kerak.

2. Metodik Talablar

- Mavzularning izchilligi: Ma'lumotlar oddiydan murakkabga qarab tartiblanishi kerak.

- Metodlarning xilma-xilligi: Darslikda o'quvchilarning o'qish, eshitish, ko'rish va amaliy faoliyatini uyg'unlashtiruvchi metodlarga asoslangan mashqlar bo'lishi zarur.

- Differensial yondashuv: Turli darajadagi qobiliyatga ega o'quvchilar uchun tushunarli va qiziqarli mazmun yaratilishi lozim.

3. Didaktik Talablar

- O'quvchilarning yosh xususiyatlariga moslik: Darslikdagi materiallar bolalarning psixologik rivojlanish bosqichlariga mos bo'lishi lozim.

- Ko'rgazmalilik: Rangli illyustratsiyalar, diagrammalar, xaritalar va grafikalar o'quv

TA'LIM, TARBIYA VA INNOVATSIYALAR

II son, Yanvar

jarayonini jonlantiradi va bilimni yaxshiroq o'zlashtirishga yordam beradi.
- Amaliy yo'naltirilganlik: O'quvchilarning nazariy bilimlarini hayotiy vaziyatlarda qo'llash imkoniyatini ta'minlash lozim.

4. Texnik Talablar

- Darslik matni o'qish uchun qulay bo'lishi lozim.
- Shrift o'lchami, dizayni va qog'oz sifatiga e'tibor berish muhimdir.
- Elektron darsliklar uchun interaktivlik imkoniyatlari taqdim etilishi zarur.

Xalqaro Tajriba

Bugungi kunda xalqaro tajribada darsliklar tayyorlashda zamonaviy texnologiyalardan foydalanish muhim o'rinni egallaydi. Masalan, Finlyandiya va Yaponiya ta'lim tizimlarida o'quv materiallari qisqa, ammo mazmunli tarzda beriladi. AQShda esa darsliklar interaktiv ilovalar bilan boyitilib, o'quvchilarni mustaqil o'rganishga undaydi.

Xulosa

Darsliklar pedagogik jarayonning markazida turadi va ular sifatli bilim berishning asosi hisoblanadi. Shuning uchun darsliklarga qo'yiladigan talablarni puxta ishlab chiqish va amalda qo'llash har bir ta'lim tizimi uchun ustuvor vazifa hisoblanadi. Ularning mazmuni va sifatini oshirish orqali ta'lim samaradorligini yangi bosqichga olib chiqish mumkin.

FOYDALANILGAN MANBALAR:

1. I. A. Karimov, *O'zbekistonning kelajagi – buyuk davlat*, Toshkent, 1998.
2. Vygotskiy, L. S., *Pedagogika asoslari*, Moskva, 1972.
3. UNESCO, *Education 2030: Framework for Action*, Parij, 2015.
4. O'zbekiston Respublikasi Ta'lim kodeksi, 2021.
5. Xalqaro ta'lim tadqiqotlari markazi (UNESCO), *Learning and Teaching Materials: Guidelines*, 2019.